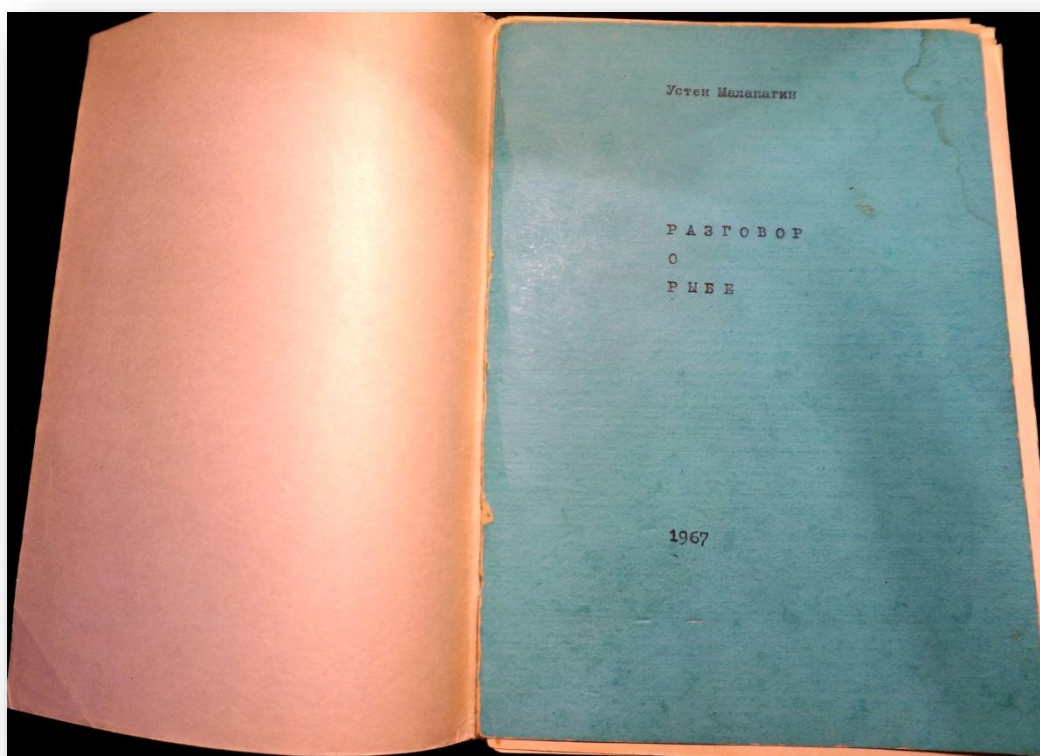

Apendix 1

Zdrojem všech fotografických ukázek strojopisných verze textů Pavla Ulitina, rovněž jako jeho knih-objektů (Apendix 2) posloužil moskevský archiv spisovatele, všechny předkládané snímky jsou vyfotografovány vlastnoručně autorkou této diplomové práce dne 09. 05. 2015. Přístup k archivu a samotné fotografování se uskutečnilo se souhlasu kamaráda P. P. Ulitina Michailu Ajzenbergu, jemuž patří má opravdová vděčnost.

STROJOPISNÉ VERZE TEXTŮ

Následující fotografie jsou strojopisnými stránkami z *Rozhovoru o rybě*.

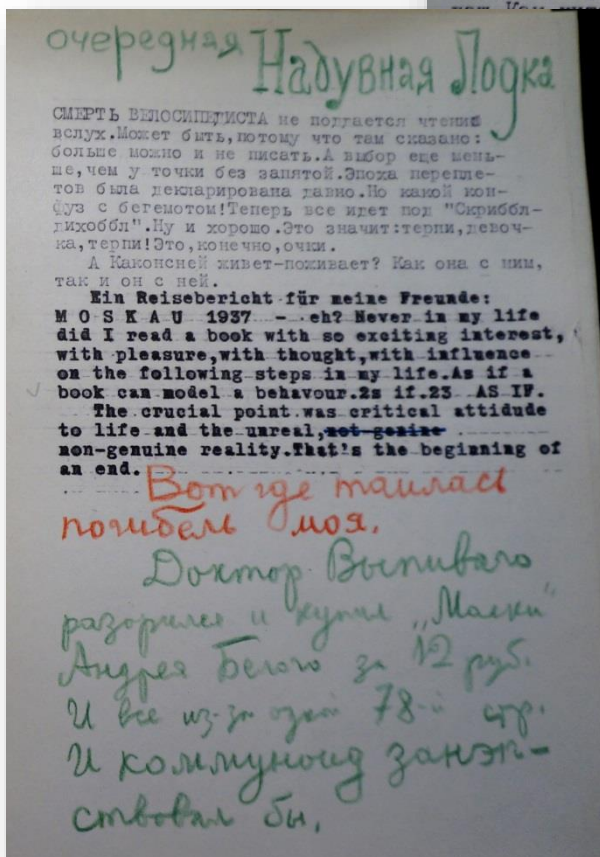
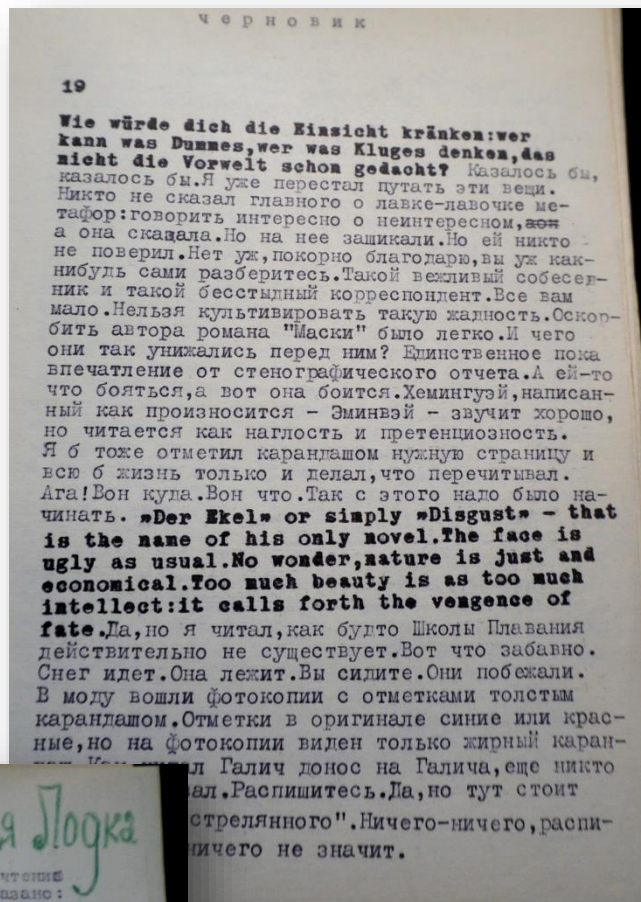

Fotografie 1: USTEN MALAPAGIN

ROZHOVOR O RYBĚ

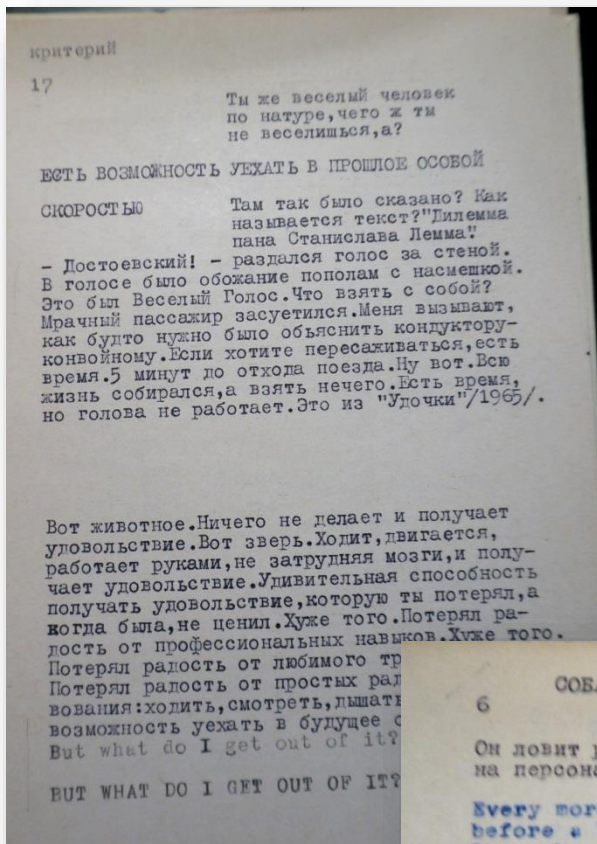
1967

Fotografie 2: koncept

Fotografie 3:

Řádný NAFUKOVACÍ ČLUN

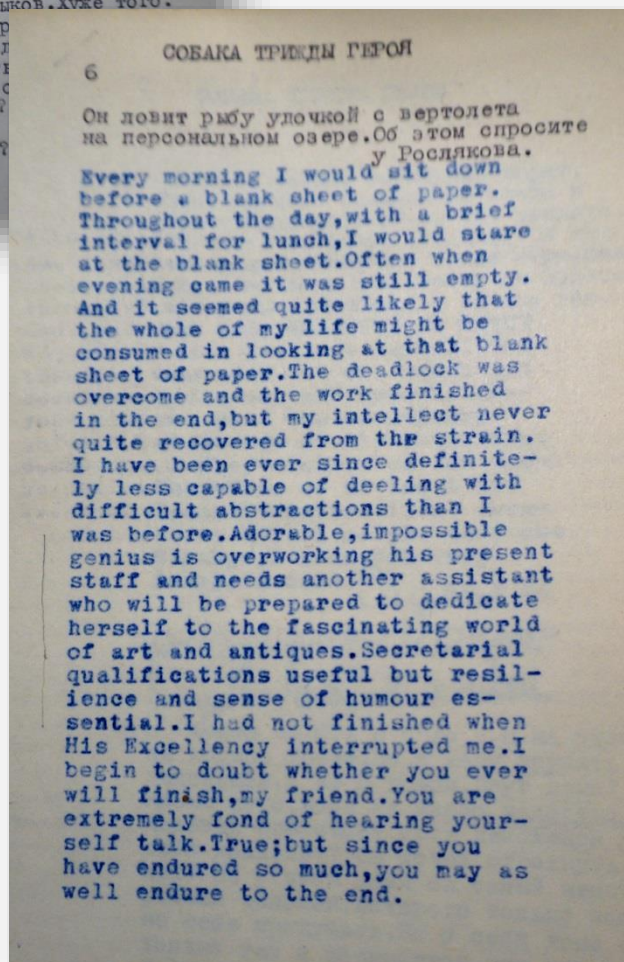

Fotografie 4: Ty jseš vždyť veselý člověk od přírody, proč ty se ale neveselíš?

Fotografie 5:

PES TŘÍKRAT HRDINY

Chytí rybu prutem z vrtulníku
na vlastním jezere. Zeptějte se
na to Rostljakova.

критерий

24

BUT EVEN WHEN EVERYTHING HAS BEEN DONE
THAT CAN BE DONE, CIVILIZATION WILL STILL
BE DEPENDENT ON THE CONSCIENCES OF THE
GOVERNERS AND THE GOVERNED.

I want to think over it.

Nobody
Wanted
To Die.

And I wanted. And he wanted. Better die
than live the life of those who dispise
themselves.

~~THE/RESIDENT~~ 4.9.66

~~THE/RESIDENT~~
THE RESIDENT

#####

DESIRE UNDER THE ELMS
and with whom!

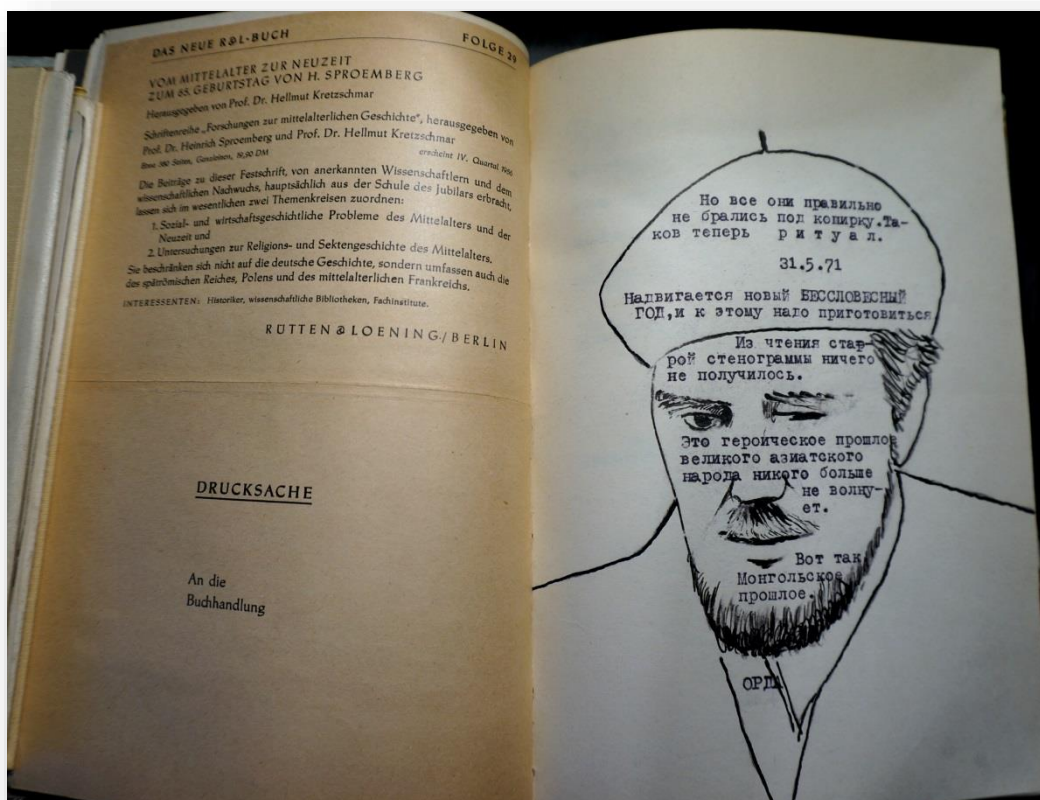
#####

#####

Fotografie 6: kritérium

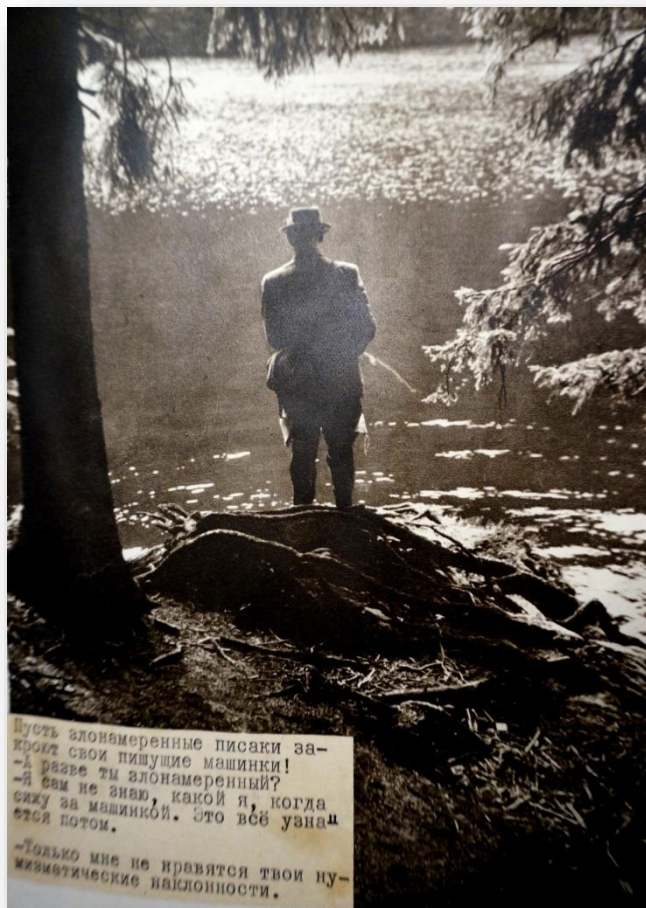
Apendix 2

KNIHY-OBJEKTY

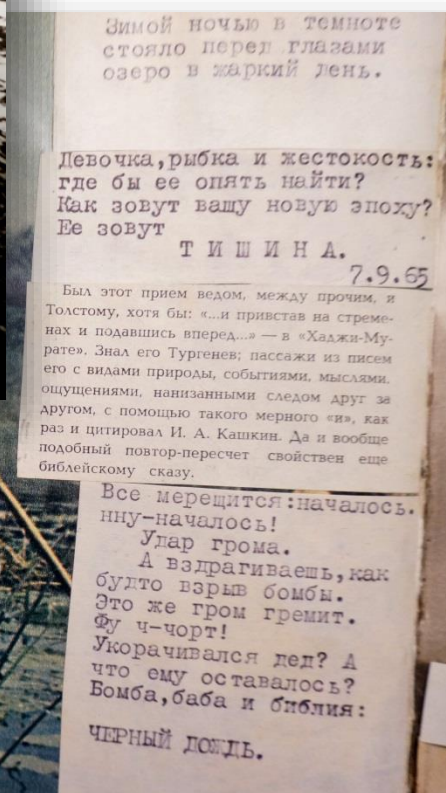

Ukázka 1: Ale všechny se správně nedávaly do kopíráku. Takový je teď rituál.

Ukázka 2: Ať zlomyslní pisálci zavřou své psací stroje!

Пусть злонамеренные писаки закроют свои пишущие машинки!
— А разве ты злонамеренный?
— Я сам не знаю, какой я, когда сижу за машинкой. Это всё узнается потом.
— Только мне не нравятся твои психометрические наклонности.

Зимой ночью в темноте
стояло перед глазами
озеро в жаркий день.

Девочка, рыбка и жестокость:
где бы ее опять найти?
Как зовут вашу новую эпоху?
Ее зовут

Т И Ш И Н А.

7.9.65

Был этот прием ведом, между прочим, и Толстому, хотя бы: «...и привстав на стременах и подавшись вперед...» — в «Хаджи-Мурате». Знал его Тургенев; пассажи из писем его с видами природы, событиями, мыслями, ощущениями, навязанными следом друг за другом, с помощью такого мерного «и», как раз и цитировал И. А. Кашкин. Да и вообще подобный повтор-пересчет свойствен еще библейскому сказу.

Все мерещится: началось.
нну-началось!

Удар грома.

А вздрагиваешь, как
будто взрыв бомбы.

Это же гром гремит.

Фу ч-чорт!

Укорачивался дед? А
что ему оставалось?

Бомба, баба и библия:

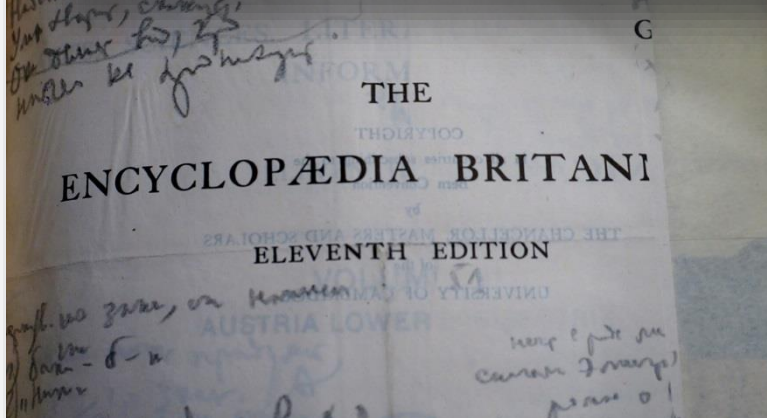
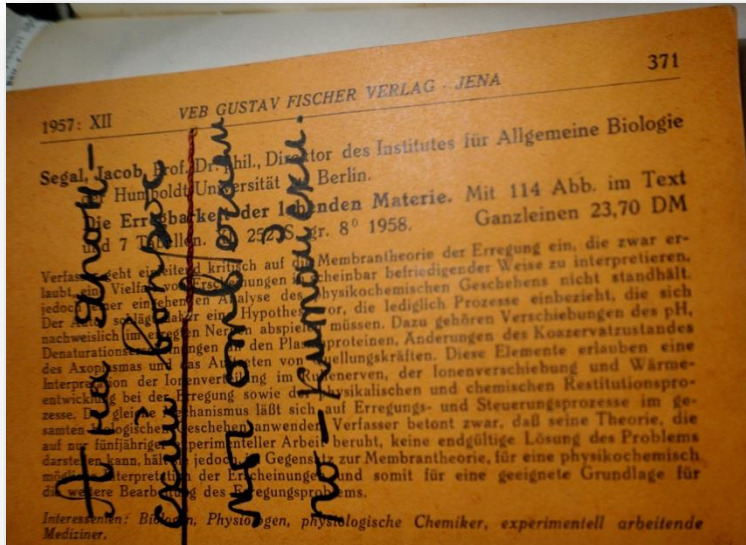
ЧЕРНЫЙ ДОЖДЬ.

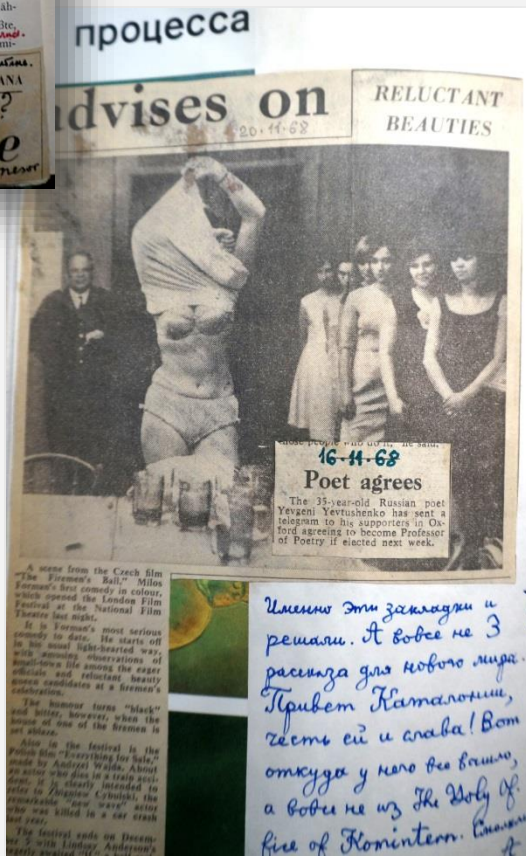
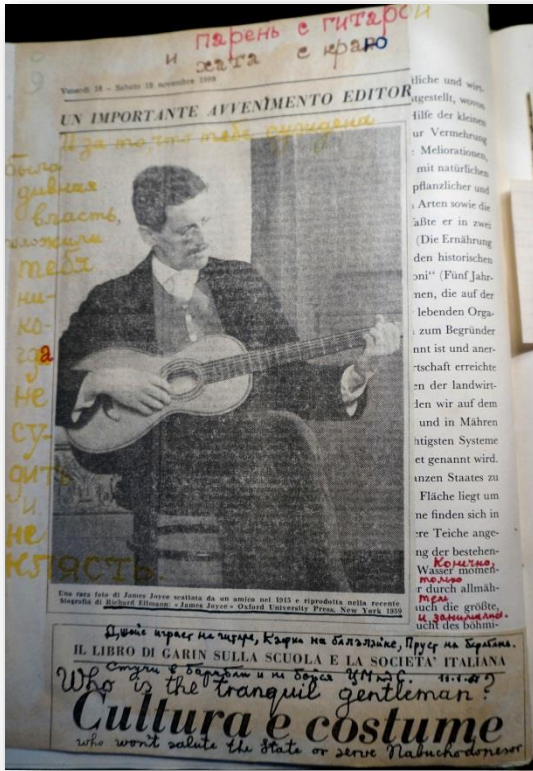
Ukázka 3: Holčička, rybka a krutost:
kde by jí zase mohl najít?
Jak se jmenuje vaše nová doba?
Jmenuje se

TICHO. 7. 9. 65

Ukázka 4: A na japonskou otázku odpovíme činsky.

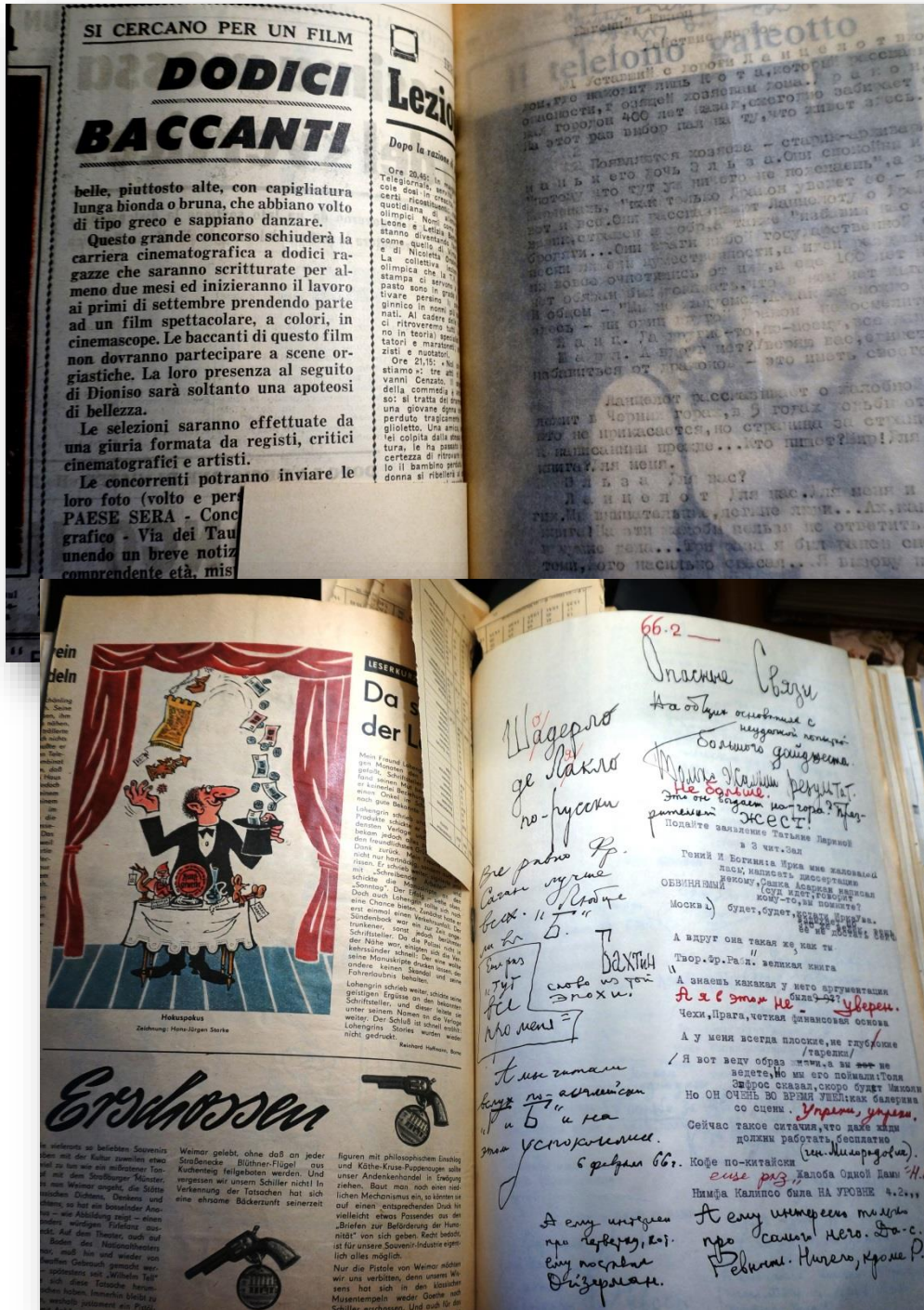
Ukázka 5: Joyce hraje na kytaru, Kafka na balalajku, Proust na buben. Who is the tranquil gentleman?

Ukázka 6: Právě tyto záložky určovaly. [...] Pozdrav Katalánsku, čest mu a sláva!

Ukázka 7: Unavený z cesty L a n c e l o t vchází do prázdného domu, kde nalézá jen K o c o u r a, který mu sděluje o nebezpečí hrozící vlastníkům domu.

Ukázka 8: Češi, Praha, důsledný finanční základ. Ale vždy mám mělké nehluboké /talíře/

Ukázka 9: RUSKO
VE TMĚ

Ukázka 10: Jedná z pohlednic Asarkana, kterou Pavel Ulitin využil v své knize.

Apendix 3

VÝPOVĚĎ ULITINA V KOSTCE: SLOVNÍK KLIČOVÝCH POJMŮ

BRUSLE (rus. *коньки*). Motiv bruslení v Ulitinových textech má komický a zároveň výhrůžný odstín a odkazuje ne autobiografickou epizodu, která se odehrála v létě vedle americké ambasády v Moskvě. Ulitin s síťovkou nacpanou rukopisy, svrchu kterých ležely brusle – jež spisovatel měl předat svým spolubydlícím po prosbě nějaké známé – se pokusil „emigrovat“ do zahraničí. Brusle působily podezíravě nejen kvůli nevhodnému ročnímu období, ale i tomu, že člověk, jenž je měl v síťovce, byl chromým a opíral se na hůlku. Daná epizoda se skončila zatčením protagonisty na tři roky do psychiatrické nemocnice.

Podle článku Z. Zinika *Kočující čtvrtek* v knize Ulitin, Pavel: *Cestování bez naděje*. Moskva: Novoe Izdatelstvo, 2006, s. 7-42.

BUTYRKA = BUTYRKI (rus. *Бутырка, Бутырки*). Butyrská vazební věznice №2, největší vězení v Moskvě a jedná z nejstarších a nejznámějších vězení v Rusku. Pavel Ulitin z ní byl podmíněně propuštěn „kvůli komisi“, tj. ze zdravotních důvodů v 1939 poté, co si odseděl 16 měsíců trestu.

CIKUTA (rus. *цукута*). Jeden ze ztracených (konfiskovaných) textů, jež se často vyskytuje v Ulitinových dílech. Např.: „20. 9. 70 Tudíž se opakovalo 125krát s naděje, že 125. čtenář si to konečně přečte jako OSOBNÍ DOPIS. Naděje byla. 4 roky z Lavičkově ulice. CIKUTA není. CIKUTA zmizela. CIKUTA se ztratila.“

Překládám podle Ulitin, Pavel: *Cestování bez naděje*. Moskva: Novoe Izdatelstvo, 2006, s. 88.

CHÁPAVÝ ÚSMĚV (rus. *понимающая улыбка*). Jeden motivu, jenž je těsně spjat s „jízdou“ do Lubjanky a dostává téměř mytického významu v poetice Ulitina. Viz podrobněji heslo *karas*.

Podle článku Z. Zinika *Kočující čtvrtek* v knize Ulitin, Pavel: *Cestování bez naděje*. Moskva: Novoe Izdatelstvo, 2006, s. 7-42.

EMIGRACE (rus. *эмиграция*). V případě Ulitina lze hovořit o vnitřní emigraci čili vnitrojazykové emigraci, jež byla nejen motiv ve vyprávění, ale jakémsi podivínstvím. Podle slov Zinika téměř patologickou a „psychiatricko-mentální úchylkou“.

Podle článku Z. Zinika *Kočující čtvrtek* v knize Ulitin, Pavel: *Cestování bez naděje*. Moskva: Novoe Izdatelstvo, 2006, s. 7-42.

IFLI = MIFLI (rus. *Московский институт философии, литературы и истории имени Н. Г. Чернышевского: МИФЛИ, ИФЛИ*). Moskevský institut filozofie, literatury a dějin, jenž existoval v Moskvě od roku 1931 do roku 1941. V současné době je částí MGU (Moskevské státní univerzity M. V. Lomonosova).

KARAS (rus. *карась*). Metafory rybaření, lovu, chytání na udičku v tvorbě Ulitina jsou následkem jeho lubjanského výslechu po zatčení vedle americké ambasády v Moskvě, kdy se Ulitin vydával za Angličana, který mluví francouzsky, čte německy a nerozumí rusky. Po vyplňování dotazníku v angličtině, Ulitina jako zahraničního špiona odvezli do *Lubjanky*. Jeden z estébáků spokojený se zadržením řekl: „Chytili jsme tučného karasa!“ Ulitin se nemohl neusmát, a jeho úsměvu si okamžitě všimli, protože tento *chápavý úsměv* znamenal, že zadržený „špion“ rozumí rusky a jen předstírá, že je cizinec. A proto ho ztloukli. Dokonce i estébáci neměli rádi zklamání z přerušení zahraničních vztahů.

Podle článku Z. Zinika *Kočující čtvrtek* v knize Ulitin, Pavel: *Cestování bez naděje*. Moskva: Novoe Izdatelstvo, 2006, s. 7-42.

KNIŽNÍ VAZBA (rus. *переплет*). V rámci pracovní terapie v LTPB Ulitin se naučil umění knihaře, což poté využil ve výstavbě svých textů, v nichž se osud každého člověku dostával „do knižní vazby“. Český ekvivalent zní jako „dostat se do pěkné kaše“. V ruštině se tomu říká „попасть в переплет“/ „popast v pereplet“, což doslova znamená „dostat se do knižní vazby“. Ulitin doslova *sešival* své texty.

KOŇAČNÉ RYTMY (rus. *коньячные ритмы*). Další termín, který vynalezl Ulitin pro své texty roztrhány na citace a monology v rozrušeném stavu, občas i podnapilém.

Podle knihy Ulitin, Pavel: *Cestování bez naděje*. Moskva: Novoe Izdatelstvo, 2006, s. 187.

KULT KONCEPTU (rus. *культ черновика*). Nahodilá konfrontace různých Ulitinovských stránek a kamarádových pohlednic, díky čemuž se vznikl stenogram komunikace. (podrobněji viz heslo *Knižní vazba*).

LTPB (rus. *ЛТПБ*). Leningradská vězeňská psychiatrická nemocnice, ve které Ulitin byl vězněn od roku 1951 do roku 1954. V LTPB byli vězněni „nejlepší poety těch let“. LTPB ještě lze dekodovat jako „Люблю Тебя Просто Безумно“ – „Lublu Tebja Prosto Bezumno“, což česky doslova znamená „mám tě rád šíleně“.

Podle předmluvy Zinika *Kočující čtvrtek* v knize Ulitin, Pavel: *Cestování bez naděje*. Moskva: Novoe Izdatelstvo, 2006, s. 20.

LUBJANKA (rus. *Лубянка*). Hovorový název velitelství bývalé ruské resp. sovětské tajné služby KGB.

МГПИИЯ = MGLU – Moskevská státní lingvistická univerzita (rus. МГПИИЯ, МГЛУ, „Московский государственный лингвистический университет“, dříve „Московский государственный педагогический институт иностранных языков имени Мориса Торéза“).

ПОHLEDNICE (rus. *открытка*). Vyplňování pohlednice znamená střet personálního a státního diskursů v jednom kontextu, který představují „dvě strany jednoho listu“. To je, kafkovské řečeno, „setkání úřadu a mne“. A proto podepsání a zasílání vlastní vyrobených pohlednic, jež přestupovaly všechna pravidla jejich vyplňování, bylo nejen porušením reglementace a „slova“ zákona, ale se dokonce mohlo stát porušením státní hranice, kterou takovým „špatným“ způsobem utvářena pohlednice dokázala překročit v obou smyslech: fyzickém i metafyzickém. (Viz ukázkou 10 v apendixu 2).

Podle článku Ajzenberga *Pohlednice Asarkana*. Dostupné zde <http://magazines.russ.ru/znamia/2005/11/ai6.html>

PPU = Pavel Pavlovič Ulitin = Po Pročtení Upálit = Po Pročtení Uzavřít (rus. „После Прочтения Уничтожить“ – „Posle Pročtenija Uničtožit“, což doslova znamená „zničit po pročtení“). Rozšifrování Ulitenem zkratky svého jména.

Podle předmluvy Zinika *Zdravím váš neúspěch* v knize Ulitin, Pavel: *Rozhovor o rybě*. Moskva: OGI, 2002. S. 7-21

PSACÍ STROJ (rus. *печатная машинка*). Viz podrobněji 3. kapitolu.

UKLEJKA (rus. *уклейка*. = 1. *ouklej*, tj. všežravá sladkovodní ryba z čeledi kaprovitých. 2. proces lepení). Termín, lepší řečeno kalambúr, jehož zavedl Ulitin pro označení své svérázné techniky montáže, kterou lze charakterizovat jako jeho styl a způsob vytváření textů: „stránky z dalšího vázání, v němž se různé kaligrafické styly vyrovnávali s citace z anglických románů, výstřižky z novinových článků, obrázků a náčrtků perem, nalepených přímo do textu ve

formě cizích poštovních pohlednic, podle klasického Ulitinského způsobu montáže. Tohle se jmenovalo slovem *uklejka*“.

Překládám podle článku Z. Zinika *Kočující čtvrtek* v knize Ulitin, Pavel: *Cestování bez naděje*. Moskva: Novoe Izdatelstvo, 2006, s. 7-42.

STYLISTIKA SKRYTÉHO SYŽETU (rus. *стилистика скрытого сюжета*). Termín, kterým Ulitin označoval své texty. Neurčitá a „skrytá“ forma psaní, které vzniká z citací a skládá se z různých, na první pohled nepatřících do sebe prvků spojených podle principů koláže, montáže a chiasmáže. V podstatě jde o zrušení obsahové i formální stránky textu a jeho nahrazení labyrintem citací buď reálných, anebo neskutečných postav.

SEBECENZURA (rus. *самоцензура*). Princip psaní Ulitina po domovní prohlídce 1962, kdy bylo zkonfiskováno všechno, co kdysi napsal – všechny rukopisy, všechny náčrty, všechny notebooky. Později Ulitin zaznamenává své vzpomínky na té události takto: „přítomný průběhový čas jako ve filmu: PORUČÍCI KONTROLUJÍ MANUSKRIPTY. Čtenáři přišli, přišli čtenáři“.

Překládám podle textu Ulitina z roku 1977 *Háčky v roce 1887 (fragmenty)*. Dostupné v ruštině zde <http://archives.colta.ru/docs/14808>

ŠIFROVÁNÍ (rus. *шифровка*). Všechny autobiografické údaje v Ulitinských textech, tj. téměř jeho veškeré dílo, byly zašifrovány jich autorem: zredukovány do podoby buď rébusů, anebo abreviatur. Např. zkratka NMSS (rus. *ЛХСС = «лучший художник Советского Союза»*) v Ulitinských textech znamenala „nejlepší malíř Sovětského Svázu“ a byla abreviaturou pro estonského malíře Ülo Ilmara Soostera. jenž v kavárně „Artističeskoje“ kreslil na ubrouscích, zatímco Ulitin psal na útržcích.

Podle doslovu v knize Ulitina *Rozhovor o rybě*. Moskva: OGI, 2002. S. 189 a podle článku Ajzenberga *Pohlednice Asarkana*. Dostupné zde <http://magazines.russ.ru/znamia/2005/11/ai6.html>